

Pyöräilijä liikenteessä

SELKOESITE

Yhteystiedot:

Selkokeskus
Viljatie 4 C
00700 Helsinki
puhelin: 09-34809 240
faksi: 09-351 3975
sähköposti: selkouutiset@famr.fi

Liikenneturva
Sitratie 7
PL 29
00421 Helsinki
puhelin: 09-417 4700
faksi: 09-417 47 400
www.liikenneturva.fi

Julkaisija: Selkokeskus/KVL
yhteistyössä Liikenneturvan kanssa
Toimittaja: Ari Sainio
Taitto: Hannu Virtanen
Piirokset: Eppu Ruoranen
Kainuun Sanomat Oy 2001

Aluksi

Tässä esitteessä on ohjeita polkupyöräilijälle.

Polkupyörä on ajoneuvo, ja pyöräilijä on ajoneuvon kuljettaja.

Polkupyörää koskevat liikenteessä suurelta osin samat säännöt kuin muitakin ajoneuvoja. Lisäksi pyöräilijällä on joitakin omia sääntöjä.

Pyöräilijän paikka

Polkupyöräilijän on ajettava pyörätiellä tai kevyen liikenteen väylällä, jos sellainen on. Kevyen liikenteen väylä on tarkoitettu jalankulkijoille, pyöräilijöille ja joskus myös mopoille. Se on merkitty liikennemerkillä.

Jos pyörätietä tai kevyen liikenteen väylää ei ole,

pyöräilijän on ajettava tien oikeanpuoleisella pientareella tai oikeassa reunassa. Piennar on erotettu ajoradasta valkoisella viivalla.

Alle 12-vuotias saa ajaa pyörällä jalkakäytävällä.

Pyörätie ja jalkakäytävä ovat rinnakkain.

Pyörätie ja jalkakäytävä on yhdistetty.

Kevyen liikenteen väylä

Kevyen liikenteen väyliä on kahdenlaisia.

Pyörätie ja jalkakäytävä ovat rinnakkain.

Pyöräilijöille ja jalankulkijoille on oma puolensa. Ne on erotettu toisistaan valkoisella viivalla. Liikennemerkki osoittaa, kumpi puoli on pyöräilijöille. Pyöräilijä ajaa oman väylänsä oikeassa reunassa.

Pyörätie ja jalkakäytävä on yhdistetty.

Pyöräilijä ajaa väylän oikealla puolella. Hän ohittaa samalla

puolella kävelevän jalankulkijan ja muut pyöräilijät vasemmalta puolelta.

Kevyen liikenteen väylillä syntyy joskus vaaratilanteita risteyksissä ja tunneleissa. Ennen niitä on syytä hidastaa nopeutta varsinkin, jos ne ovat mäen alla. Väylien risteyksessä pyöräilijän on väistettävä oikealta tulevia pyöräilijöitä.

Pyöräilijän on tarvittaessa varoitettava muita soittokellolla.

Pyöräily kielletty

Polkupyörällä ei saa ajaa moottoritiellä eikä moottoriliikennetiellä.

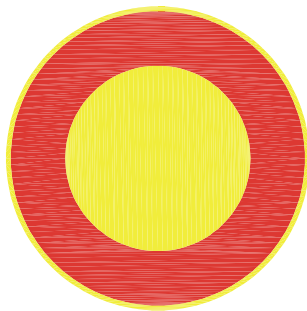
Pyörällä ajaminen kielletään myös seuraavilla liikennemerkeillä:

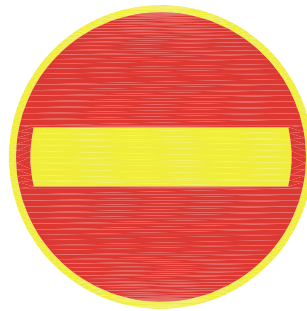
Jalankulku sekä polkupyörällä ja mopolla ajo kielletty.

Polkupyörällä ja mopolla ajo kielletty.

Ajoneuvolla ajo kielletty.

Kielletty ajosuunta.

Tasa-arvoisten teiden risteyksessä pöyräilijän on väistettävä oikealta tulevia ajoneuvoja.

Kärjellään oleva kolmio ja STOP-merkki osoittavat väistämismääräyksiä. Niiden suunnasta tuleva pyöräilijä väistää sekä oikealta että vasemmalta tulevia. STOP-merkki osoittaa myös pakollista pysähtymistä.

Ajaminen risteyksessä

Risteyksissä on oltava tarkkana. Polkupyöräilijää koskevat risteyksessä samat perussäännöt kuin autoilijaa. Muista näyttää suuntamerkki ennen kuin käännyt.

Risteysajon perussäännöt ovat:

— Kun pyöräilijä ajaa ajoradalla

autoliikenteen seassa, hän väistää risteyksessä oikealta tulevia ajoneuvoja.

— Risteyksessä kääntyvä ajoneuvo, myös pyöräilijä, väistää risteävän tien yli meneviä pyöräilijöitä, jalankulkijoita ja mopoilijoita. Risteävä tie on se, jolle käännytään. Kenenkään eteen ei siis saa kääntyä.

**Kääntyvän ajoneuvon,
tässä tapauksessa
auton, on väistettävä
risteävän tien yli
menevää pyöräilijää.**

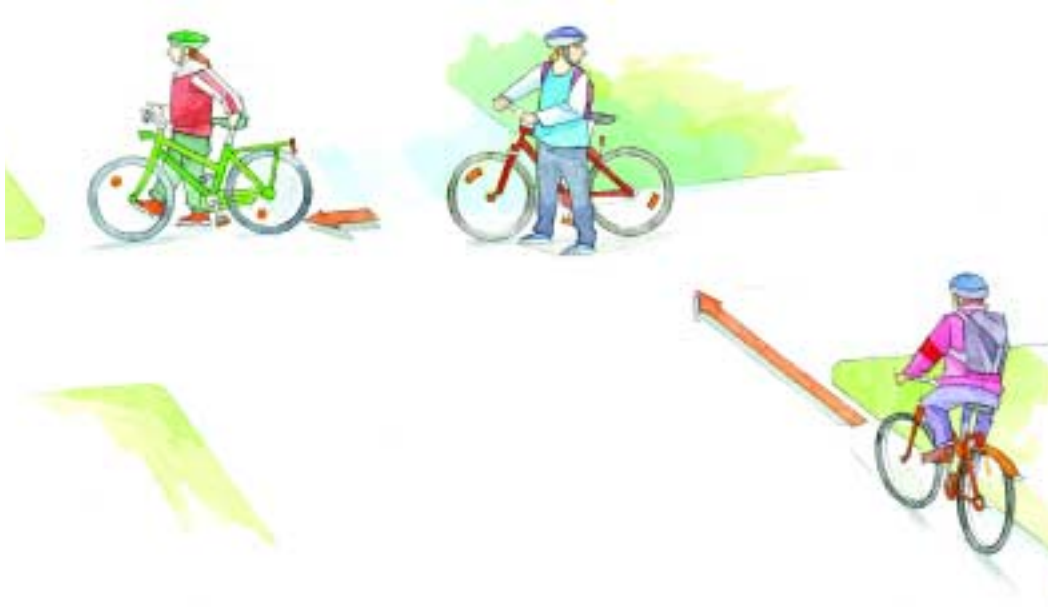
**Pyörätieltä ajoradalle
tulevan pyöräilijän on
väistettävä muita.**

— Pyörätieltä ajoradalle tuleva pyöräilijä väistää muita. Muut väistävät pyöräilijää vain silloin, kun he tulevat kärkikolmion tai stop-merkin takaa tai ovat kääntymässä tielle, jota pyöräilijä on ylittämässä.

— Pyöräilijä väistää muuta liikennettä, kun hän tulee pihalta tielle tai kadulle.

— Sivutieltä kärkikolmion ja stop-merkin suunnasta tuleva ajoneuvo, myös pyöräilijä, väistää sekä oikealta että vasemmalta tulevia. Stop-merkin eteen on pysähdyttävä.

Vasemmalle kääntymisestä kerrotaan seuraavalla sivulla.

Vasemmalle kääntyminen

Vasemmalle kääntyminen on yksi vaarallisimpia tilanteita liikenteessä. Turvallisin tapa kääntyä vasemmalle on suorakulmakäännös. Se tapahtuu seuraavasti:

- aja suoraan risteyksen yli,
- pysähdy tien reunaan ja katso joka suuntaan, onko autoja tulossa,
- kun tie on vapaa, aja tai taluta pyörä tien yli,
- jatka ajoa tien oikeassa reunassa.

Tämä on paras tapa myös vasemmalle pihaan käännyttäessä.

Ryhmittäminen

Pyöräilijä voi kääntyä vasemmalle myös ryhmittymällä muiden ajoneuvojen tapaan. Se on kuitenkin hankalampaa.

- Tällöin toimitaan seuraavasti:
- anna kädellä suuntamerkki vasemmalle hyvissä ajoin,
 - katso taakse, että autoilijat antavat sinulle tilaa ryhmittyä keskiviivan viereen,
 - katso, ettei edestä ja tasarvoisessa risteyksessä myös oikealta tule autoja,
 - kun risteys on vapaa, käänny vasemmalle keskiviivan viereen,
 - katso taakse, että autoilijat antavat sinun siirtyä tien oikeaan laitaan,
 - jatka ajoa tien oikeassa laidassa.

Suojatie

Jos pyörätie tai kevyen liikenteen väylä jatkuvat suojatienä tien yli, pyöräilijä voi ylittää tien ajamalla suojatietä pitkin.

Pyörätie ei kuitenkaan anna pyöräilijälle etuajo-oikeutta, vaan häntä koskevat pyörätieltä ajoradalle tulevan pyöräilijän väistämissäännöt. Pyöräilijää koskevat myös risteyksessä olevat liikennemerkkit, kuten kärkekolmio ja stop-merkki.

Jos jalkakäytävä jatkuu suojatienä, pyöräilijä ei saa ajaa tien yli, vaan hänen on talutettava pyörää. Jalkakäytävällä saavat ajaa vain alle 12-vuotiaat lapset.

Liikennevalot

Pyöräilijän on noudatettava liikennevaloja. Kääntyvän pyöräilijän on väistettävä suojatiellä kulkevia jalankulkijoita.

Jos kevyen liikenteen väylä jatkuu suojatienä risteyksen yli, pyöräilijä käyttää suojatietä ja noudattaa jalankulkijoiden liikennevaloja.

Joissakin risteyksissä pyöräilijälle on omat liikennevalot. Tällöin hänen on noudatettava niitä.

Linja-autopysäkki

Linja-autopysäkin kohdalla on syytä hidastaa. Pyöräilijän on väistettävä linja-autosta poistuvia tai siihen nousevia matkustajia.

Rautatien tasoristeys

Rautatien tasoristeyksessä ovat valot ja puomit koskevat myös pyöräilijää. Rautatietä ei saa ylittää, jos valo on punainen ja puomi on alhaalla.

Kypärä

Käytä pyöräilykypärää.
Se suojaa päätä vammoilta,
jos kaadut.

Kypärän on oltava
sopivan kokoinen.
Se ei saa kiristää,
eikä se saa olla liian löysä.
Sopiva kypärä on
mukavan tuntuinen päässä.
Kokeile kypärää jo kaupassa,
ennen kuin ostat sen.

Kypärä on laitettava päähän
niin, että se suojaa myös otsaa.
Tärkeintä on, että kypärä
pysyy päässä kaatuessakin.

Pyöräilykypäriä myydään
esimerkiksi polkupyöräliikkeissä,
urheiluliikkeissä ja tavarataloissa.
Myyjät neuvovat oikean
kypärän ostossa.

Tarkista, että kypärässä
on merkintä CE.
Tällöin kypärän kestävyys
on testattu ja hyväksytty.

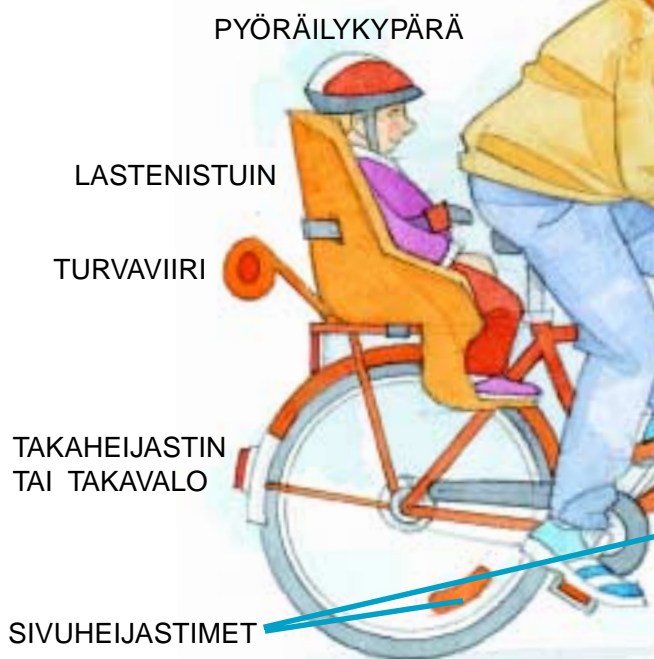
Pyörän varustus

Paras polkupyörä on
sopivan kokoinen.
Silloin sitä on helpoin ajaa.
Polkupyörä on syytä huoltaa
ainakin kerran vuodessa.
Jos et itse osaa huoltaa
tai korjata pyörääsi,
vie se pyörähuoltamoon.

Polkupyörän varusteita ovat

- hyvät jarrut
- heijastin edessä, takana,
pinnoissa ja polkimissa
- etuvalo pimeällä ajettaessa
- soittokello
- turvaviiri
- lukko.

Pyöräilijällä voi olla heijastimia
myös vaatteissa.

Kuljettaminen pyörän päällä

Polkupyörä on tarkoitettu pääsääntöisesti yhdelle ihmiselle. Lapsen kuljettamista varten on oltava sopiva istuin ja jalkojen suojukset. Pikkulasten kuljetukseen on käytettävä turvaistuinta.

Kassit ja tavarat tulee kuljettaa pyörällä niin, että pyörä pysyy hyvin tasapainossa.

PYÖRÄILYKYPÄRÄ

Pyöräily talvella

Pyöräileminen talvikelillä on vaikeampaa kuin kesällä.

Talvella on usein liukasta. Silloin on vältettävä äkillisiä jarrutuksia ja käännöksiä, ettei pyörä lähde luisuun. Polkupyörään voi hankkia nastarenkaat, jotka lisäävät turvallisuutta.

Risteykseen on ajettava tarpeeksi hitaasti, koska liukkaus pidentää jarrutusmatkaa. Lisäksi lumivallit saattavat estää näkyvyyttä risteyksissä.

Talvella on pimeää. Kunnan ajovalo sekä heijastimet edessä, takana, polkimissa ja pinnoissa ovat välttämättömiä.

Käytä pyöräilykypärää myös talvella. Hanki sellainen kypärä, jonka alle voit laittaa esimerkiksi pipon.

Liikenne on yhteistyötä!

**Liikenne on yhteistyötä.
Tarkkaile, mitä muut aikovat
tehdä ja ota heidät huomioon.**

**Aja sellaista vauhtia, että hallitset
pyöräsi kaikissa tilanteissa.
Hidasta ennen risteystä.
Talvella jarrutusmatkat
ovat pitempiä kuin kesällä.**

**Varmistu siitä, että autoilijat
ja muut tiellä liikkujat huomaavat
sinut. Etuvalo ja joka suuntaan
näkyvät heijastimet ovat
välttämättömiä pimeällä.**

**Yllättävät tilanteet ovat vaarallisimpia.
Älä aja yhtäkkiä tielle aidan tai
rakennuksen takaa tai tee muuta
yllättävää. Näytä suuntamerkki
ajoissa, kun aiot kääntyä.
Varoita tarvittaessa soittokellolla
muita pyöräilijöitä ja jalankulkijoita.**

**Opettele liikennesäännöt
ja liikennemerkkit.**